

บ้านดำ ภาชนะห่อหุ้มจิตรภูมิภูมิปัญญาณของวัลลย์ ดัชนี

“BAANDAM” THE HISTORIC ART MUSEUM OF THE NATIONAL ARTIST THAWAN DUCHANEE

ดอยธิเบศร์ ดัชนี 4736630 LCCS/M

ศศ.ม. (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อภิญญา บัวสรวง, M.A., พรทิพย์ อุศกรัตน์, ศศ.ม.,
เรณุ เนื่องจันทร์เชย, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

พิพิธภัณฑ์บ้านดำคือกุ่มบ้านจำนวนกว่า 40 หลัง ที่ศิลปินแห่งชาติวัลลย์ ดัชนี ใช้เวลากว่าสามสิบปี อุทิศตนทั้งกำลังกายและกำลังทรัพย์ ออกแบบสร้างสรรค์ด้วยตนเอง บ้านและตั้งของสะสมภายในบ้าน ได้ถ่ายทอดเรื่องราวการเดินทาง สรุปความคิดรวบยอดทั้งหมด ที่เป็นปัจจุบันภาพส่วนบุคคลของศิลปิน ไว้อย่างล้ำลึก

การศึกษายังคงดำเนินต่อไป ที่บ้านในด้านสถาปัตยกรรม (บ้าน) ในฐานะการจัดการมรดกทางวัฒนธรรม โดยด้วยศิลปินและเพื่อศึกษาด้วยตนเองของศิลปินในเรื่องความสัมพันธ์ของโครงสร้างสังคม ผู้ศึกษาได้ใช้ร่างเมียบริวัตแบบประวัติศาสตร์จากคำนําอก เล่า การสัมภาษณ์แบบนี้ โครงสร้างเป็นทางการ การศึกษาเอกสารและข้อเขียนด้านฉบับของศิลปิน รวมทั้งการสังเกตแบบนี้ ส่วนร่วมในฐานะ “คนใน” ผลการศึกษาพบว่า ชีวิตของ วัลลย์ ดัชนี กับผลงานศิลปะ และบ้านดำมีลักษณะเป็นด้านแบบทางสังคม มีลักษณะทางชีวสังคมในภาวะที่กำลังจะเป็นหรืออยู่ท่ามกลาง (In Between) บ้านดำจึงถูกยกเป็นด้านแบบของมรดกทางวัฒนธรรม ในรูปแบบบ้านศิลปินในประเทศไทย ที่ดำเนินงานโดยคนเองขณะที่ยังไม่ชัดเจนอยู่ การศึกษาในครั้งนี้ สามารถวิเคราะห์แยกหมวดหมู่และองค์ความรู้ของบ้านออกแบบด้วยทางวัฒนาการและบุคคลนี้ได้ดังนี้

กุ่มที่ 1. กุ่มวัฒนธรรมไม้ บ้านในระยะเริ่นต้นเป็นการสร้างแบบไม้ชั้นชอนนนการอยู่อาศัยเป็นหลัก เป็นการสร้างบ้านจากการใช้สตุธรรมภาค กุ่มที่ 2. กุ่มวัฒนธรรมดินเผา เป็นกุ่มงานจากดินทางไปเผาเพื่อผลงานและเก็บเกี่ยว ประสบการณ์ในทวีปเอเชีย ยุโรป และเอเชียของศิลปิน เป็นงานสถาปัตยกรรมเต็มรูปแบบ บ้านที่สร้างเป็นแบบก่ออิฐถือปูน บุนหลังคลาดีวะรักษ์เมืองดินเผา กุ่มที่ 3. กุ่มวัฒนธรรมคอนกรีต เป็นบ้านคอนกรีตสะท้อนความคิดและเรื่องบันดาลใจ หลังจากศิลปินเดินทางไปต่างประเทศ ออกแบบด้วยสถาปัตย์ สถาปัตยกรรม สถาปัตย์ สถาปัตยกรรม กุ่มที่ 4. กุ่มเรื่องนิรภัยและค่าความเป็นกุ่มบ้านที่เน้นประโยชน์ใช้สอยแบบอนุรักษ์ ประดิษฐ์ และใช้สำหรับรับแขกและผู้ชุมชนอย่างไม่เป็นทางการ

บ้านดำเปรียบดังภาชนะห่อหุ้มจิตรภูมิภูมิปัญญาณ ที่ทรงพลานุภาพของวัลลย์ เป็นภาชนะที่มีประโยชน์ต่อสังคม ในปัจจุบันและเมื่อมีอีกหนึ่งครั้งของการแสดงให้แล้วก็จะกลายเป็นศิลปวัตถุอันทรงคุณค่า ในที่สุดบ้านดำจะเป็นสถาบันที่รักษาความเป็นภัลลย์ ดัชนี ให้เป็นอนุรักษ์ต่อไป

คำสำคัญ : วัลลย์ ดัชนี / บ้านดำ / การจัดการมรดกทางวัฒนธรรม / เชียงราย

“BAANDAM” THE HISTORIC ART MUSEUM OF THE NATIONAL ARTIST
THAWAN DUCHANEE

DOYTIBET DUCHANEE 4736630 LCCS/M

M.A. (CULTURAL STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : APINYA BUASRUANG, M.A.,
PORNTHIP USUPARAT, M.A., RENU MUANCHANCHOEY, M.A.

ABSTRACT

Baandam, the historic art museum, is a group of 40 houses where the national artist, Thawan Duchanee, spent more than 30 years and devoted himself and his money to design and create this museum. The houses and collected objects shown inside the houses convey stories of his journeys and summarize all of the interesting ideas which this individual artist has viewed and created.

This qualitative study of “Baandam”, the historic art museum of the national artist Thawan Duchanee, was aimed at studying the artist’s artworks regarding architecture from a cultural heritage view managed by the artist, as well as, studying the characteristics of the artist’s work related to social structure. A historical methodology was applied by gathering information from interviews with a formal structure, documentation, and original writings of the artist, including participative observations of an “in-house person”. The study results revealed that the lifestyle of Thawan Duchanee, his artworks, and Baandam were all models of Thai society. It was considered to be a biosocial artwork from the past to the present. Therefore, Baandam became a model of cultural heritage in the form of an artist’s house in Thailand, operated by him while he was alive. This study analyzed and categorized his houses into groups of knowledge according to the evolution and periods of the time.

Group 1: Wood Culture Group – The primary house of this group was simply constructed and focused on a residential propose. Natural materials were used for house construction. Group 2: Clay Culture Group – These artworks were created from traveling experiences to Asia, Europe, and The United States in order to disseminate the artist’s artworks. He started to create architectural works in this group. The house was made from concrete and roofed by using clay tiles. Group 3: Concrete Culture Group – The concrete house reflected ideas and inspirations from the artist’s travels to Turkey, Austria, Australia, Bali, Java, Nepal, Tibet, Myanmar, Laos, and Khmer. Group 4: Service House and Pavilion Group was the house of multi-purpose uses and for informal visits by guests.

Baandam was as a powerful container of Thawan’s spirit which is useful for society. Although Baandam may not be used as residence anymore, it finally has became a valuable art object. Lastly, Baandam is an institute that maintains the immortal lifestyle of Thawan Duchanee.

KEY WORDS : THAWAN DUCHANEE / BAANDAM / CULTURAL HERITAGE MANAGEMENT / CHIANGRAI

169 pages